

sim en tot el llibre)

L'acc 'botí' la trobem sovint en relacions medievals de fets de guerra: «Alcuns hòmens meus --- no saberen tornar a la dita ost, per los boscatgies, que hi són grans, e la neula, que hi jahie, e la nit, que ls sobreprès, e la roba ---» a. 1325 (i en una de 1315, cf. TRENCAR: Finke, *Acta Ar* III, 481, 282). En la llengua comuna, i sobretot en el Princ., aqueixes accs. etimològiques estan ben oblidades; però encara en queda memòria en algunes dites i frases fetes, supervivents entre mallorquins i val.: «fer roba de corsari de quelcom» 'sotmetre-ho a explotació, abusar-ne' mallorquí (BDLC x, 411); «que això és ròba de Genovesos? És una exclamació que se diu quant una còsa se trata arreu o de consevòl manera», MGadea (*T. del Xè* I, 200); Chabàs, comentant el passatge citat del *Spill*. «aún se dice en Valencia: com roba de genovesos, cosa que qualquiera coge, porque nadie cuida de ella», però no perquè (com diu ell) «como en la orilla del mar lo que sale de los naufragios» (p. 290), car com ho deixa veure millor la frase mallorquina, Gènova estigué en guerra marina amb els catalans, quasi sense interrupció en els Ss. XIV-XVI i per consegüent els nostres mariners de cors els prenien a cada moment llurs expedicions mercants

Altament avui el mot ja fa temps que ha quedat per a la vestidura i els teixits. Busa-N. només el porta amb referència al sarró del viatger: «roba de romeu-folliculus, pera scortea» Però ja el trobem en tota la varietat de matisos en OPou: «arna que's menja la roba: tinea; DE LA BUGADA: bugader de fust o cubell. ---, la roba de lli bruta: lineta immunda et sordida; posar la roba en lo bugader --- la roba de llana y seda no se posa en la bugada ---; dexar posar la roba una nit --- llevar la roba en casa o en lo riu ---»; «ROBES de vestir --- camisa --- gipó --- apretar la roba ab los botons; ---; roba de casa: tunica domestica; roba per ciutat --- mudar de robes: facere vestium mutationem; los plecs de la roba: lacinia»; «roba per desobre ---; roba llarga: toga; --- roba de home: toga virilis; r. de dol --- roba frisada ---, roba forrada de pells ---» (*ThPu*, 89, 228-9, 308, 315). «Qui té roba aviat és vestit», dita proverbial, per ningú tan usada com els pescadors (StPolM, 1925), que tan sovint han de suportar, durant hores, xàfecs torrencials, i la dona els té a punt una muda ben escalfada, vora la llar hivernenca: car en aquests casos no els serveix de gaire la roba d'aigua (encerats i tarots impermeabilitzats), que no falta a cap embarcació (BDC XII, 63).

Roba en les accs. tèxtils és avui mot comú a tot el domini, fins al capdamunt dels Pirineus (V. de Baravés, BDC VI, 24) i no estrany al llenguatge dels teixidors (BDC IV, 145).

La -p- de la forma cast. *ropa* i port. *roupa* va causar dificultat als estudiosos fins que es veié que havia de ser deguda a un ètimon germànic una mica diferent. un gòt. *RAUPA 'botí', que no derivaria de RAUBÔN sinó de RAUPJAN 'pelar, arrencar' (germà de l'a-al ant *roufen*, al. *raufen* 'barallar-se a estiracabells', ags *rýpan*, neerl. *mj. roepen*), verb que prové d'una arrel

germànica una mica diferent, però no mancada d'afinitat amb l'altra, i que a la Romània s'hi va confondre més o menys pertot. Probablement és d'aquest RAUPJAN gòtic que prové l'oc. ant. *raubur*, quasi sinònim de *raubur* (ja sovint des de trobadors clàssics com Aimeric de Belenoi, Rayn. v, 48a, i en el sentit d'«entrar en arrapament o èxtasi», 'cast. *arrobarse*' en la Vida de Sta. Doucelina, fi S. XIII, Appel, *Chr.*, 119.67, 77, *raubimén* 'èxtasi', 119.33, 84), també en ross. arcaic: 'emportar arrapant': «Egeas, emperò, ans que a la casa tornàs, *raubit* per lo diable en la via, tantost morí» *VidesR* (8r1).

Darrere l'accent, però, en l'ús substantiu, la -p- restà sorda en el cast. i port. *ro(u)pa*, variant que s'estenia fins als nostres límits, ja des dels orígens i fins a les altes valls pirinenques: «unum par boum et unum par mularum vel mulorum, et decem lectos de *ropa*, ita quod sex lecti habeant plumacios, pulvinaria, lodices ---» a. 1270 (*Cart.* de Fanlo, 148); i des del substantiu allà repercutia àdhuc fins al verb en el sentit de 'raptar': «render los moros e las moras, e las otras cosas que nos fueron ropados de Chulella» a. 1277 (Soldevila, *Per el Gran* I, ii; ap. 62, 88).

Com ja es pot esperar, d'aquesta forma gòtica, confosa en romànic amb el resultat del RAUBÔN germànic i romànic comú, no deixà de romandre'n algun rastre en el domini de llengua catalana, com ja hem vist en la forma *ropa* del document rossellonès de 1238; en els Pirineus la forma amb -p- arriba fins arran dels nostres límits, i fins sento *arropà* per 'abrigar' a Benasc (1965); i abans hi entraria més o menys: «omnia bona --- obligata --- fuerint: animalia, vestes, *raupas* lecti et alia» en un doc. de 1455 de Rialb de Noguera (arxiu privat de JLuís Pallarès, 1954, lín. 25).

D'aquí *mal (en)ropat* 'mal vestit' que trobem en algun text nostre medieval: «Com los almugàvers foren entrats a Macina --- les gents de Macina, qui ls vaeren tan mal *enropats*, e ab les antipares en les cames, e abarques en los peus, e los capells de filats en testa, digueren: —Ah Déus, com havem haüt goig perdut! E quina gent és aquesta, qui van nuus e despullats!», Muntaner, § 64, *Bof.*: per més que l'ed. Casac. porti aquí *enrobats* aquella forma també deu figurar en mss; «les gents se pensen que nós, que veen *mal ropats*, no valgam res: e axí, senyor, és mester que ns donets avinentesa que puixcam guanyar», id., § 70. «Ès convidat / --- / a l'alt sopar, / celestial, / si nupcial / roba polida / porta vestida; / qui mal ropat / serà trobat / en semblant cena, / pres en cadena, / serà ligat, / d'infern lançat / en la foguera», JRoig (*Spill*, 14973) (cf. BDC xxiv, 66)

DERIV: *Robada* 'molta roba' mall., i pastors, BDC XIX, 200, *Robaguera* val. (?) mal documentat, només en l'Escrig de Llobart. *Robaire* *Robat*. *Robatge*. +*Robell*: la millor mena de roba per a cortines (*DAG*); *robellet* (?). *Rober*; *robera*; *roberia*. *Robeta* (JRoig, *Spill*, 2025); «togula», OPou (*ThPu*., 315). *Robó*. *Robal* 'classe d'oliva llargaruda' (?), probablement perquè tenint molt polpa es compararia al gran botí o gran mercaderia; *roball*